

Białowiecki Park Narodowy

Białowieża National Park

Park Pałacowy 11

17-230 Białowieża, POLAND

telefony +48 85 6829700

+48 85 6812306

+48 85 6812360

fax +48 85 6829716

e-mail: bpn@bpn.com.pl

www.bpn.com.pl

Zn. spr. 410 - 11 / 2008

Białowieża, dnia 02.12.2008 r.

dotyczy: utworzenia strefy ochrony zwierzyny

**Ministerstwo Środowiska
Departament Ochrony Przyrody
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo z dnia 21.10.08r. znak: DOP/pn-4102/2-22-2140/08/RS Białowiecki Park Narodowy przesyła w załączeniu:

1. przedrębowany projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie utworzenia strefy ochrony zwierzyny łownej w otulinie Białowieckiego Parku Narodowego wraz z uzasadnieniem,
2. Ocenę Skutków Regulacji(OSR) rozporządzenia.

Jednocześnie Białowiecki Park Narodowy informuje, iż w latach 2003-2007 nie były wypłacane odszkodowania za szkody od zwierząt łownych w uprawach rolnych.

Skutki finansowe wprowadzenia rozporządzenia będą nieznaczne(na poziomie do 1 tys. zł rocznie) i związane jedynie z kosztami przeprowadzenia inwentaryzacji zwierzyny. Nie są przewidywane wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach rolnych z uwagi na to, iż projekt utworzenia strefy ochrony zwierzyny łownej nie obejmuje terenów pozostających w użytkowaniu rolnym to jest obszary leśne(Skarb Państwa) w zarządzie Lasów Państwowych oraz grunty prywatne nie użytkowane rolniczo od kilkunastu lat.

DYREKTOR

mgr inż. Małgorzata Karol

Ocena Skutków Regulacji (OSR) do projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie utworzenia strefy zwierzyny łownej w otulinie Białowieskiego Parku Narodowego.

1. Opis problemu

Gospodarka łowiecka mająca miejsce w obszarze otuliny Białowieskiego Parku Narodowego klóci się z celem powołania otuliny zapisanym w ustawie o ochronie przyrody art. 5- „otulina winna stanowić strefę ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody i wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka”. Ambony i nęciska usytuowane są w bezpośredniej bliskości (odległość od kilkudziesięciu do kilkuset metrów) granicy BPN na otwartej przestrzeni w dolinie Narewki, wodopoju i miejscu żerowania zwierząt wychodzących z Parku. Wykonywanie polowań w tym miejscu jest sprzeczne z ideą funkcjonowania parku narodowego, powołanego między innymi do ochrony zwierzyny a także funkcją otuliny polegającą na niwelowaniu negatywnego wpływu antropopresji na przyrodę Parku.

Polowania przy granicy Białowieskiego PN budzą kontrowersje społeczne podnoszone, również w mediach, przez osoby indywidualne i organizacje pozarządowe.

2. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Celem wprowadzenia rozporządzenia jest zabezpieczenie zwierząt łownych przed negatywnymi skutkami gospodarki łowiecką w otulinie Białowieskiego Parku Narodowego.

Zgodnie z przepisem art. 11 ustawy o ochronie przyrody w otulinie może być utworzona w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska strefa ochronna zwierząt łownych ze względu na potrzebę ochrony zwierząt w parku narodowym. Minister Środowiska określa obszary wchodzące w jej skład oraz kryteria i sposoby utrzymania właściwej liczebności i struktury populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych, kierując się potrzebą:

- 1) ochrony gatunków zwierząt łownych w parkach narodowych;
- 2) tworzenie strefy bezpieczeństwa dla gatunków zwierząt łownych wychodzących na żerowiska poza obszar parku narodowego;
- 3) utrzymanie właściwej liczebności i struktury populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych na obszarze parku narodowego w celu zachowania równowagi przyrodniczej, zaś ochrona zwierząt łownych w strefie ochronnej zwierząt łownych należy do zadań dyrektora parku narodowego.

3. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie.

Projektowane rozporządzenie będzie wpływać bezpośrednio na:

- a) Białowiecki PN z uwagi na rozszerzony zakres prac związanych z prowadzeniem monitoringu (inwentaryzacji zwierzyny łownej w strefie ochrony zwierzyny),
- b) Nadleśnictwa Browski i Białowieża ze względu na zmniejszenie obszaru prowadzenia gospodarki łowieckiej i prowadzenia polowań o około 15%.

4. Konsultacje

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania do wybranych polskich autorytetów naukowych. Opinie dołączono do projektu rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia został przedstawiony Radzie Naukowej BPN dnia 20 czerwca 2008r., przez którą został **pozytywnie** zaopiniowany. Projekt rozporządzenia przedstawiono też przyrodniczej organizacji pozarządowej Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, przez którą został (po wniesieniu przez Stowarzyszenie uwag), zaakceptowany.

5. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Państwa lub skutki będą minimalne (na poziomie do 1 tys. złotych rocznie) oraz nie będzie miało bezpośredniego wpływu na budżety lokalnych samorządów.

6. Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie wpływa na sytuację na rynku pracy.

7. Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zapisy w projekcie rozporządzenia nie mają wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

8. Wpływ na rozwój regionalny

Przepisy rozporządzenia nie wpływają na rozwój regionalny.

UZASADNIENIE

Celem utworzenia strefy ochrony zwierzyny w otulinie Białowieskiego Parku Narodowego jest wyeliminowanie negatywnego oddziaływania prowadzenia polowań w sąsiedztwie granic Parku.

Otulina Białowieskiego Parku Narodowego została utworzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z 16 lipca 1996 r. w sprawie Białowieskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 93, poz. 424). Jej aktualna powierzchnia wynosi 3606,7098 ha. Swym zasięgiem obejmuje ponad 90% grunty Skarbu Państwa administrowane przez nadleśnictwa Browsk i Białowieża oraz grunty prywatne nie uprawiane rolniczo. Zadaniem otuliny jest zabezpieczenie przyrody Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Jednocześnie jednak, obszar otuliny wchodzi w skład obwodów łowieckich zarządzanych przez wyżej wymienione nadleśnictwa. W efekcie intensywna gospodarka łowiecka, w tym także polowania, prowadzona jest praktycznie w bezpośrednim sąsiedztwie granic Białowieskiego Parku Narodowego wraz z jej negatywnymi skutkami w postaci zakładania nęcisk, budowania ambon, dokonywania odstrzału. Zwierzyna łowna znajdująca dogodnie miejsce bytowania na obszarach leśnych Parku wychodząc na żer poza jego granice jest narażona na odstrzał w bezpośrednim sąsiedztwie. Może też dochodzić do jej zranienia a także późniejszego dochodzenia zwierzyny (postrzałka) a następnie jej dobiecia już w granicach parku narodowego. Przebieg granicy Parku i otuliny oraz prowadzenie polowań w tej strefie utrudniają zwierzętom dostęp do wody (rzeka Narewka, wzdłuż której ustawione są ambony), żerowisk w dolinie rzeki oraz utrudniają swobodną migrację między obszarami chronionymi a lasami zagospodarowanymi.

Należy podkreślić, iż opisany negatywny wpływ prowadzonych polowań dotyczy zwierząt chronionych wieloma przepisami prawa, w tym również Dyrektywą Siedliskową, jako gatunki priorytetowe- szczególnie wilka i rysia. Wyniki badań wskazują, że w odległości zaledwie kilkuset metrów od ambon znajdują się miejsca rozrodu wilków, natomiast dolina rzeki Narewki, (wzdłuż której ustawione są ambony) wykorzystywana jest do przemieszczania się wilków (Jędrzejowski B., Jędrzejowski W., 2001).

Ambony znajdują się w bliskim sąsiedztwie, a niektóre wprost w miejscach rozrodu ptaków takich jak: gadożer, puchacz, orzełek, bocian czarny, orlik krzykliwy, które zgodnie z obowiązującym prawem wymagają ochrony strefowej. Okres lęgowy wymienionych gatunków pokrywa się z sezonem polowań na dziki i sarny, na sześć innych gatunków można polować przez cały rok. Niepokojenie gatunków wymagających ochrony strefowej w okresie rozrodu skutkuje często porzuceniem gniazd, a w efekcie śmiercią potomstwa.

O unikalnym charakterze BPN stanowi ciągłość i naturalność procesów przyrodniczych tu zachodzących. Jeden z nich regulacja liczebności zwierząt kopytnych przez duże drapieżniki, jest istotnie zaburzony przez polowania na granicy Parku.

Gospodarka łowiecka mająca miejsce w obszarze otuliny Białowieskiego Parku Narodowego kłóci się (jednoznacznie) z celem powołania otuliny zapisanym w ustawie o ochronie przyrody art. 5 - „otulina winna stanowić strefę ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody i wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka”.

Polowanie w sąsiedztwie granic Białowieskiego PN budzi jednoznaczny sprzeciw i potępienie ze strony środowisk proekologicznych, turystów i gości odwiedzających Park i tereny przylegające. Środki masowego przekazu, lokalne i krajowe, niejednokrotnie informowały o fakcie prowadzenia polowań w sąsiedztwie granicy Parku, podkreślając drastyczny kontrast pomiędzy chroniącą przyrodę obszarem Parku Narodowego a terenem otuliny objętej polowaniami tuż poza jego granicami.

Białowieski Park Narodowy wielokrotnie czynił starania o wyłączenie otuliny z obwodów łowieckich lub z prowadzenia polowań. Starania te nie przyniosły dotychczas pozytywnego rezultatu.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Państwa lub skutki będą minimalne (na poziomie do 1 tys. złotych rocznie) oraz nie będzie miało bezpośredniego wpływu na budżety lokalnych samorządów. Zasięg oddziaływania będzie stosunkowo wąski, bo odnoszący się jedynie w stosunku do osób polujących na terenie nadleśnictw Browsk i Białowieża. Co należy podkreślić wpływ ten jest niewielki bo nie powoduje utraty możliwości prowadzenia gospodarki łowieckiej na terenie nadleśnictw a jedynie ogranicza obszar jej wykonywania o około 15%. W sposób pośredni będzie miało natomiast wpływ na pozytywne postrzeganie ochrony przyrody prowadzonej w Puszczy Białowieskiej, zarówno przez Park jak i Lasy Państwowe.

Zapisy w projekcie rozporządzenia nie mają wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, jak również na sytuację i rozwój regionalny.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA

PROJEKT

z dnia

w sprawie ustanowienia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Białowieskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się strefę ochronną zwierząt łownych, zwaną dalej „strefą”, w otulinie Białowieskiego Parku Narodowego o powierzchni 3606,71 ha, położoną w województwie podlaskim.

§ 2. 1 W skład strefy wchodzi grunty gminy Białowieża, obejmujące działki:

1. obrębu ewidencyjnego Podolany: nr 2-384, nr 2-385, nr 2-386, nr 2-387, nr 2-388, nr 2-389, nr 2-390, nr 2-391, nr 2-392, nr 2-393, nr 2-394, nr 2-395, nr 2-396, nr 2-397, nr 2-398, nr 2-399, nr 2-400, nr 2-401, nr 2-402, nr 2-403, nr 2-405, nr 2-406, nr 2-407, nr 2-408, nr 2-409, nr 2-410, nr 2-411, nr 2-414, nr 2-415, nr 2-416, nr 2-417, nr 2-430/1, nr 2-430/2, nr 2-431/1, o powierzchni 844,71 ha;
2. obrębu ewidencyjnego Zastawa- Krzyże: nr 804/3, nr 804/4, nr 804/5, nr 252 o powierzchni 4,96 ha;
3. obrębu ewidencyjnego Budy: nr 70, nr 1-471, nr 1-477, nr 1-478, nr 1-483, nr 1-484/1, nr 1-484/2, nr 1-489, nr 1-490, nr 1-700, nr 1-701, nr 1-704, nr 1-705, nr 1-708, nr 1-709, nr 1-712, nr 1-713, nr 1-751, nr 1-752, nr 1-755, nr 1-756, nr 1-757, nr 1-762/1, nr 1-764, nr 1-765/1, nr 1-767, nr 1-770/1, nr 1-776, nr 1-777, nr 1-782/1, nr 1-784, nr 1-785/1, nr 1-787, nr 1-790/1, nr 1-800, nr 1-801, nr 1-802, nr 1-805, nr 1-806, nr 1-807/1, nr 1-807/2, nr 1-811, nr 1-812, nr 1-813, nr 1-814, nr 1-815/1, nr 1-815/2, nr 1-816, nr 1-819/1, nr 1-857, nr 1-858, nr 1-859, nr 1-860, nr 1-861, nr 1-862, nr 1-863/1, nr 1-864, nr 1-865, nr 1-866, nr 1-868, nr 1-869, nr 1-870, nr 1-872, nr 1-873/1, nr 1-906, nr 1-907, nr 1-908, nr 1-913, nr 1-914, nr 1-915, nr 1-934, nr 1-935, nr 1-936, nr 1-937, nr 1-948/1, nr 1-948/2, nr 1-948/3, nr 1-950, nr 1-954, o powierzchni 1393,54 ha.

2. W skład strefy wchodzi grunty gminy Narewka, obejmujące działki

1. obrębu ewidencyjnego Gruszki: nr 6-372, nr 6-373, nr 6-374, nr 6-375, nr 6-376/1, nr 6-377, nr 6-378, nr 6-379, nr 6-380, nr 6-381, nr 6-382, nr 6-397, nr 6-398, nr 6-399, nr 6-400, nr 6-402/1, nr 6-403/1, nr 6-404/1, nr 6-404/2, nr 6-405, nr 6-1011/2, nr 6-1011/3, nr 6-441, nr 6-443, nr 6-485/1, nr 6-717, nr 6-719/1, nr 6-719/2, nr 6-719/3, nr 6-720/1, nr 6-720/2, nr 6-720/3, nr 6-761/1, nr 6-762, nr 6-763, nr 6-764, nr 6-765/1, nr 6-766/1, nr 6-777, nr 6-778, nr 6-779/1, nr 6-780, nr 6-781, nr 6-782, nr 6-784, nr 6-785, nr 6-788, nr 6-789, nr 6-792, nr 6-793, nr 6-796, nr 6-797, nr 6-910, nr 6-911, nr 6-916, nr 6-917, nr 6-922, nr 6-923, nr 6-928, nr 6-929, o powierzchni 1363,50 ha.

§ 3. Utrzymanie właściwej liczebności i struktury populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych na obszarze Parku Narodowego w celu zachowania równowagi przyrodniczej polega na:

- 1) ustaleniu liczebności i struktury populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych na obszarze Białowieskiego Parku Narodowego oraz strefy ochrony zwierzyny łownej, o której mowa w §1 poprzez przeprowadzenie inwentaryzacji równocześnie na obszarze Białowieskiego Parku Narodowego oraz na obszarze strefy;
- 2) określaniu ewentualnych zagrożeń dla przyrody Białowieskiego Parku Narodowego,
- 3) ustanowieniu zakazu polowania na terenie strefy, zakazu obecności urządzeń łowieckich, tj.: nęcisk, poletek i ambon;
- 4) zachowaniu naturalnych procesów kształtowania liczebności i struktury populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych na obszarze Białowieskiego Parku Narodowego oraz strefy ochrony zwierzyny łownej, o której mowa w § 1.